

Toelichting concept besluit Algemeen Bestuur Avres uittredingsvoorwaarden Lingewaal (West Betuwe)

Inleiding

Op 26 maart 2019 heeft de raad van de gemeente West Betuwe het besluit genomen uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Avres. Omdat het hier een gemengde raadsregeling betreft, die zowel het college als de raad zijn aangegaan, heeft de raad van Lingewaal (West Betuwe) op 26 maart 2019 er tevens in toegestemd dat het college van burgemeester en wethouders uittreedt uit de gemeenschappelijke regeling. De besluiten zijn door de gemeenschappelijke regeling ontvangen op 8 mei 2019.

In de toen geldende tekst van de Gemeenschappelijke Regeling Avres is een bepaling opgenomen met betrekking tot de uittreding van deelnemende gemeenten, hetgeen is uitgewerkt in een uittredingsregeling, welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Avres in haar vergadering van 24 november 2016.

Na het uittredingsbesluit is het aan het Algemeen Bestuur van Avres om de uittredingsvoorwaarden met betrekking tot het besluit tot uittreding van de gemeente Lingewaal (West Betuwe) vast te stellen, nadat de gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze te geven.

Aan de totstandkoming van dit besluit hebben meerdere overleggen op bestuurlijk en ambtelijk niveau plaatsgevonden. Daarnaast zijn door beide partijen kostenberekeningen gemaakt, die ook met elkaar zijn uitgewisseld.

Dit voorstel heeft de bestuurlijke instemming van West Betuwe.

Voorwaarden verbonden aan het uittredingsbesluit van de gemeente West Betuwe (Lingewaal)

De uittredingsvoorwaarden bestaan uit een aantal aspecten. Deze zullen hieronder puntsgewijs worden weergegeven.

a. De uittredingsdatum

De datum van uittreding van de gemeente Lingewaal (West Betuwe) uit de GR Avres wordt met terugwerkende kracht gesteld op 31 december 2018. Dit is overeenkomstig het verzoek van de gemeente Lingewaal (West Betuwe). De reguliere termijn voor een uittreding van twee kalenderjaren na ontvangst van het genomen uittredingsbesluit is niet in acht genomen, waardoor Avres geen tijd heeft op het besluit te anticiperen. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling kan bij herindelingen op grond van de wet Arhi besluiten af te wijken van de reguliere uittredingsbepalingen.

Met het oog op de uittreding per 31 december 2018 hebben zowel Avres als de gemeente Lingewaal (West Betuwe) (en namens deze de Werkzaam Rivierenland, waaraan de gemeente Lingewaal (West Betuwe) een deel van haar taken en bevoegdheden vanaf 1 januari 2019 heeft overgedragen) de ultieme inspanningsverplichting om de gevolgen voor de cliënten van Avres die betrokken zijn bij de uittreding, tot het minimum te beperken. Gedurende 2019 zullen bestaande cliënten door Avres bediend blijven worden. Zij gaan per 31-12-2019 over naar Werkzaam Rivierenland. Tussen Avres de gemeente Lingewaal (West Betuwe) en Werkzaam Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten en waarvan de nakoming een uittredingsvoorwaarde is.

Naar aanleiding van het bovenstaande stelt het Algemeen Bestuur de uittredingsdatum vast op 31 december 2018 om 24.00 uur.

b. De frictiekosten

Onder frictiekosten wordt hier verstaan: alle incidentele kosten die Avres moet maken die het directe gevolg zijn van het besluit tot uittreding door de gemeente Lingewaal (West Betuwe).

Dit zijn enerzijds de kosten die Avres maakt door de inzet van haar medewerkers met het oog op de voorbereiding (van besluitvorming) van de uittreding van de gemeente Lingewaal (West Betuwe).

Anderzijds zijn het kosten voor de inhuur door Avres van externe deskundigheid (zoals financieel of juridisch) met het oog op de uittreding door Lingewaal (West Betuwe). De frictiekosten die Avres moet maken in verband met de uittreding van Lingewaal (West Betuwe) zullen voor rekening van de gemeente Lingewaal (West Betuwe) komen. Het uitgangspunt dat de frictiekosten ten laste van de uittredende deelnemer worden gebracht is overeenkomstig de jurisprudentie ter zake.

In deze frictiekosten zullen tevens worden opgenomen de kosten die Avres moet maken na 1 januari 2019 in verband met een zorgvuldige overdracht van cliënten richting de Werkzaam Rivierenland, althans voor zover deze kosten de onderlinge gebruikelijke dienstverlening tussen sociale diensten overstijgen. Uitgesloten van deze kosten, zijn de kosten die Avres zou moeten maken bij eventuele geschillen of gerechtelijke procedures die het gevolg zijn van het uittredingsbesluit van de gemeente Lingewaal (West Betuwe). Op basis van de inschattingen van bestede en nog te besteden tijd (en de loonkosten) en de kosten van externe advisering worden de frictiekosten bepaald op € 100.000 (exclusief en zonder Btw).

Naar aanleiding en met inachtneming van het hierboven gestelde besluit het Algemeen Bestuur als voorwaarde aan de uittreding te verbinden dat:

- de frictiekosten voor Avres in verband met de uittreding van Lingewaal (West Betuwe) voor rekening van de gemeente Lingewaal (West Betuwe) komen. In deze frictiekosten zullen tevens zijn opgenomen de kosten die Avres moet maken na 1 januari 2018 in verband met een zorgvuldige overdracht van cliënten richting de Werkzaam Rivierenland en de gemeente, althans voor zover deze kosten de onderlinge gebruikelijke dienstverlening tussen sociale diensten overstijgen. Op basis van de inschattingen van bestede tijd (en de loonkosten) en de kosten van externe advisering worden de frictiekosten bepaald op €100.000 (exclusief en zonder Btw).

c. De desintegratiekosten

Onder desintegratiekosten wordt hier verstaan: alle kosten die als gevolg van de uittreding direct dan wel toekomstig te maken dan wel te dragen door Avres, die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daartoe inbegrepen. De desintegratiekosten bestaan uit een aantal componenten. Deze zullen hieronder per component worden besproken.

1) De SW (personeel, toegevoegde waarde en begeleiding)

In de Dienstverleningsovereenkomst onderschrijft het college van Lingewaal (West Betuwe) het vertrekpunt om de SW-medewerkers in dienst te laten bij Avres, om als opdrachtgever te fungeren op basis van een dienstverleningsovereenkomst en om de sociale gevolgen van de uittreding van Lingewaal (West Betuwe) aan de SW kant te voorkomen.

Anders gesteld: voor de medewerkers met een SW-indicatie, woonachtig in de gemeente Lingewaal (West Betuwe) verandert er niets; zij behouden hun arbeidsovereenkomst met Avres. Over de inkoopcontracten van Lingewaal zijn afspraken gemaakt in de DVO SW Avres-West Betuwe. Financieel betekent het voorgaande dat de in Lingewaal (West Betuwe) wonende SW-geïndiceerde en bij Avres werkzame inwoners, bij een bij Avres blijvende gemeente als betaal-gemeente zullen worden geregistreerd.

Omdat de medewerkers woonachtig in Lingewaal (West Betuwe) in dienst zullen blijven bij Avres, heeft dit eveneens tot gevolg dat Lingewaal (West Betuwe) blijft bijdragen in de kosten SW van de voormalige Avelingen Groep.

Ten aanzien van de begeleidingskosten SW, zullen alle deelnemende gemeenten aan de GR Avres in de toekomst worden geconfronteerd met een tekort. Het aandeel van Lingewaal (West Betuwe) in 2018 bedraagt daarin ca. 6,65% ofwel € 147.000,-. Hierover bestaat met Lingewaal (West Betuwe) overeenstemming.

In de komende jaren zal het tekort dat Avres heeft op de kosten SW oplopen. Enerzijds nemen de loonkosten toe (onder andere als gevolg van (te verwachten) cao-afspraken); anderzijds neemt de subsidie die van het Rijk via het Participatiebudget wordt ontvangen ter dekking van de loonkosten voor de SW-medewerkers af. Omdat de inwoners met een SW-indicatie die woonachtig zijn in de gemeente Lingewaal (West Betuwe) in de toekomst ook werkzaam zullen zijn bij Avres, zal de gemeente Lingewaal (West Betuwe) hierin ook een bijdrage moeten blijven leveren. Het totale tekort voor Lingewaal (West Betuwe) op de kosten bedrijfsvoering SW loopt trapsgewijs op van € 147.000,-- in 2019 tot € 203.000,-- in het jaar 2023. Hierbij wordt er overigens van uitgegaan dat Avres de verminderde netto toegevoegde waarde door vermindering van het personeelsbestand en de verminderde toegevoegde waarde van de ouderwordende SW-medewerkers binnen de eigen begroting kan opvangen.

Naar aanleiding en met inachtneming van het hierboven gestelde, besluit het Algemeen Bestuur als voorwaarden aan de uittreding te verbinden dat:

- de medewerkers met een SW-indicatie die op 31 december 2018 om 24.00 uur werkzaam zijn bij Avres en woonachtig in de gemeente Lingewaal (West Betuwe), per 1 januari 2019 in dienst blijven bij Avres;
- de gemeente Lingewaal (West Betuwe) een bijdrage zal betalen van € 147.000,-- in 2019 stapsgewijs oplopend tot € 203.000,-- in 2023. Vanaf 2024 voldoet Lingewaal (West Betuwe) jaarlijks een bedrag aan begeleidingskosten per SW-medewerker aan Avres dat overeenkomstig is aan het bedrag dat op grond van art 10b van de Participatiewet wordt vastgesteld in verband met de kosten voor een beschutte werkplek. Indien de inkoopcontracten van Lingewaal (West Betuwe) (€147.000 peiljaar 2018) eerder vervallen of verminderen zullen deze begeleidingskosten ook pro rata eerder in rekening worden gebracht.

2) De kosten voor het SD-deel van Avres (personeel) en materiële kosten.

De algemene jaarlijkse bijdrage voor loonkosten en materiële kosten die volgens de vastgestelde (gewijzigde) begroting van Avres voor 2019 door de gemeente Lingewaal (West Betuwe) zou hebben moeten worden betaald voor het SD-deel van Avres bedraagt in 2019 € 491.000,--. In 2019 zal Avres de taken die zij conform de begroting 2019 gepland had uit te voeren ook blijven uitvoeren op grond van de Dienstverleningsovereenkomst.

Indien Avres niet in staat zal zijn de kosten voor de bedrijfsvoering voor het SD-deel terug te brengen, blijven deze kosten in stand en zal de dekking voor deze kosten ook in stand moeten blijven. (Een deel van) deze kosten zou verminderd kunnen worden indien medewerkers van Avres zouden overstappen naar de gemeente Lingewaal (West Betuwe) of naar de Werkzaam Rivierenland. Twee aspecten zijn volgens het Algemeen Bestuur daarbij van belang.

Het eerste aspect heeft betrekking op het volgende: gelet op de ambtelijke status die de medewerkers hebben is het, anders dan Lingewaal (West Betuwe) meent, niet mogelijk om hen te dwingen een overstap te maken naar de gemeente West Betuwe of de Werkzaam Rivierenland. Overstap is dan ook alleen mogelijk op vrijwillige basis. Indien echter geen van de medewerkers een dergelijke overstap wenst te maken, ontstaat een situatie van beperkte boventaligheid. Boventalig personeel krijgt bij een reorganisatie eerst een tweejarig werk-naar-werk traject en vervolgens, indien dat voor de betrokken medewerker niet tot een goed resultaat leidt, heeft iemand recht op wachtgeld, waarvoor Avres verantwoordelijk is. Afsproken is dat de gemeente West Betuwe vacatures onder de aandacht zal brengen van Avres en dat Avres deze vacatures onder de aandacht zal brengen van haar medewerker. Indien medewerkers vrijwillig overstappen, zal West Betuwe, rekening houdend met de na te noemen afbouw, voor 6,65% van de bruto loonkosten worden gecrediteerd.

De uittredingsregeling van Avres heeft de termijn bepaald op 5 jaar; sommige kosten kunnen weliswaar eerder worden afgebouwd, maar voor andere kosten een langere termijn nodig zal zijn. Hierbij is een afbouw mogelijk ervan uitgaande dat Avres steeds beter in staat zal zijn de kosten te verminderen of aan de mensen andere taken toe te bedelen (bijvoorbeeld door de invlechting van Vianen). De afbouwpercentages (100% in eerste jaar, 75% in tweede, 50% in derde, 25% in vierde en 0% in vijfde jaar) worden van toepassing verklaard.

Naar aanleiding van en met in achtneming van het hierboven gestelde besluit het Algemeen Bestuur als voorwaarde aan de uittreding te verbinden dat:

- de gemeente Lingewaal (West Betuwe) gedurende een termijn van vijf jaar een aflopend bedrag van € 491.000,- per jaar zal zijn verschuldigd, zijnde in totaal een bedrag van € 1.227.500,-, in verband met kosten die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daartoe inbegrepen (= de uittredingsom).

d. Vermindering uittredingsom reserves

Op de uittredingsom wordt in mindering gebracht het aandeel dat de gemeente West Betuwe heeft in de algemene reserve en de stille reserve die bestaat in de onroerende zaak Avelingen-West 2-6 te Gorinchem. De omvang van het aandeel van de gemeente West Betuwe in deze reserves van Avres is vastgesteld op basis van de rekening over 2018, en de werkelijke opbrengsten/ sloopkosten van Avelingen en bedraagt € 316.587.

e. Geschil

Op de uittredingsvoorwaarden is de geschillenregeling van artikel 28 Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing.

Algemene Reserve:

Jaarrekening 2018

Aandeel Lingewaal (West Betuwe): 6,65%

Algemene reserve (pag.17)	955.000
Resultaat 2018 (pag.17)	1.801.000

Aandeel: €183.274

Stille reserve Avelingen West 2-6

Het aandeel van Lingewaal in de stille reserve is 5,93%. Dit percentage is lager dan hierboven omdat ook de gemeente Hardinxveld-Giessendam recht heeft op een aandeel in deze stille reserve.

Stille reserve Avelingen

Verkoopsom Avelingen West 2	€4.880.000
Verkoopsom Avelingen West 6	€1.800.000
Kosten scheiding AW2 en AW6	€ 119.500-
Boekwaarde (eind 2018)	€3.830.000-
Sloopkosten	€ 482.390-
Resultaat	€2.231.260

Aandeel: €133.313